

Konferences programma “20 gadi Latvijas dalībai ES un NATO”

#LVES20 #LVNATO20

2024. gada 22. martā

9.30-10.00: Reģistrēšanās un rīta kafija

10.00-10.10: Konferences atklāšana

- Krišjānis Kariņš, Latvijas Republikas ārlietu ministrs

10.10-11.30: Atklāšanas paneldiskusija par dalības Eiropas Savienībā divdesmitgadi

Latvijas atgriešanās Eiropā pilnvērtīgi notika pirms divām desmitgadēm. Bet ceļš uz atgriešanos aizsākās pirms trim desmitgadēm, kad Latvija izvirzīja dalību Eiropas Savienībā un eiroatlantiskajās drošības struktūrās kā stratēģisko mērķi. Aprēķins, cerības un mērķi par Eiropas Savienību bija pietiekams dzinējspēks, lai izpildītu prasības un iestātos organizācijās, bet arī, lai kļūtu par vienu no integrētākajām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā dalība NATO un Eiropas Savienībā stiprina Latvijas un Baltijas reģiona drošību. Varam novērtēt, ka esam kopā ar tādām valstīm, kas respektē un aizsargā cilvēka cieņu, iestājas par cilvēktiesībām, brīvību, vienlīdzību un solidaritāti.

Tādēļ paneļa uzdevums būs saprast valsts dalības pieredzi divos līmeņos: diplomātiski – politiskajā un sabiedrības – uzņēmējdarbības. Attiecīgi sarunas centrā būs divi jautājumi: vai mazajai Latvijai ir izdevies iemācīties būt par lielu spēlētāju Eiropas Savienībā; un vai Latvijas iedzīvotāji sevi redz kā aktīvu daļu no eiroatlantiskās kopienas iepretim uzskatam, ka lēmumus pieņem “tur – Briselē”?

Moderators: Kārlis Bukovskis, Latvijas Ārpolitikas institūta direktors

Paneļa dalībnieki:

- Andris Piebalgs, bijušais Eiropas Savienības komisārs enerģētikas un attīstības jautājumos
- Ina Strazdiņa, Latvijas Televīzijas žurnāliste
- Andris Gobiņš, biedrības „Eiropas Kustība Latvijā” prezidents, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas loceklis

Diskusija

11.30-12.00: Kafijas pauze

12.00-13.30: Paneldiskusija: Ieguvumi no dalības Eiropas Savienībā ekonomikai, uzņēmumiem un iedzīvotājiem

Kopš Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā 2004. gadā Latvijas iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju tuvojas vidējam Eiropas Savienības ienākumu līmenim un vidējā darba alga ir pieaugusi vairāk kā piecas reizes. Latvija no Eiropas Savienības budžeta saņem vairāk nekā iemaksā – par katru iemaksāto eiro Latvija atpakaļ saņem vidēji četras reizes vairāk. Ar Eiropas Savienības fondu palīdzību tiek laboti Latvijas ceļi, sniegts atbalsts Latvijas

Ārlietu ministrija

uzņēmējiem un zinātniekiem, celti infrastruktūras objekti Latvijas pašvaldībās. Eiropas Savienības četras pamata brīvības – brīva preču, pakalpojumu, kapitāla un personu pārvietošanās – ļauj Latvijas iedzīvotājiem brīvi dzīvot, mācīties, strādāt, ceļot 27 dalībvalstīs bez robežām vai ierobežojumiem. Latvijas kā Eiropas Savienības dalībvalsts pilsoņi bez vīzas var ieceļot vairāk kā 100 valstīs un teritorijās. Dalība Eirozonā ne tikai ļauj ērtāk ceļot, bet arī nodrošina izdevīgāku darījumu veikšanu, atbrīvo no valūtas konvertācijas izmaksām ar galvenajiem tirdzniecības partneriem, veicina labākus kredītreitingus, garantē pret krīzēm un satricinājumiem noturīgāku finanšu sistēmu.

Dalība Eiropas Savienībā sniedz Latvijas uzņēmējiem 450 miljonu iedzīvotāju lielu tirgu, kā arī plašas iespējas pasaules valstu tirgos. Latvijas preču un pakalpojumu eksports Eiropas Savienībā audzis sešas reizes. Kāda ir bijusi uzņēmējdarbības attīstība Latvijā šo gadu laikā kopš iestāšanās Eiropas Savienībā? Kāda ir arodbiedrību perspektīva attiecībā uz Latvijas dalību Eiropas Savienībā, ieguvumiem un izaicinājumiem? Vai esam izmantojuši iespējas stratēģiski definēt nacionālās intereses un sekmīgi tās realizēt?

Moderators: Ugis Lībietis, Latvijas Radio žurnālists, Latvijas Ārpolitikas institūta pētnieks

Paneļa dalībnieki:

- Edvards Kušners, Latvijas Bankas padomes padomnieks, Latvijas Bankas ilgtspējības vadītājs, bijušais Latvijas Eiropas integrācijas biroja vadītājs
- Natalja Preisa, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības Eiropas tiesību un politikas dokumentu eksperte
- Kaspars Gorkšs, Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektors

Diskusija

13.30-14.30: Pusdienas

14.30-16.00: Paneldiskusija: 20 gados paveiktais Latvija drošības stiprināšanā un NATO pielāgošanās jaunajiem drošības izaicinājumiem

Pakāpeniski un pārlicināti stiprinot savas spējas, Latvija 20 gadu laikā no jaunas un salīdzinoši neaizsargātas demokrātijas, ir pārtapusi par drošu, pieredzējušu un uzticamu NATO sabiedroto. Mūsu Nacionālie bruņotie spēki ir guvuši neatsveramu pieredzi, piedaloties vairākās NATO operācijās, kā arī kopīgās NATO valstu militārās mācībās, sniedzot nozīmīgu ieguldījumu eiroatlantiskajā drošībā. Pēdējo desmit gadu laikā Latvijas un citu NATO austrumu flanga valstu balsis arvien skaļāk tikusi sadzirdēta pie NATO sarunu galda. Pēc Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā Latvijas aktīvā nostāja sekmējusi Alianses pielāgošanos jaunajiem draudiem un izaicinājumiem. Kopš 2014. gada Baltijas reģionā nostiprināta NATO spēku klātbūtne, kuru plānots turpināt attīstīt arī nākotnē. NATO valstis samitos Madridē un Viļņā ir atkārtoti pārlicinājušas, ka kolektīvā aizsardzība ir un būs Alianses galvenais uzdevums – Latvija ir gatava turpināt sniegt savu ieguldījumu eiroatlantiskās telpas drošības stiprināšanā.

Moderatore: Sigita Struberga, Latvijas Transatlantiskās organizācijas (LATO) ģenerālsekretāre

Paneļa dalībnieki:

- Māris Riekstiņš, Latvijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks NATO

Ārlietu ministrija

- Ilmārs Lejiņš, ģenerālis, NATO Transformācijas pavēlniecības štāba priekšnieka vietnieks
- Jānis Sārts, NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra direktors
- Eva Kiršteine, organizācijas Sievietes Drošībai projektu vadītāja, *Youth Atlantic Treaty Association* biedre

Diskusija

16.00-16.15: Secinājumi un konferences noslēgums

Ārlietu ministrija

Konferences moderatori un paneļu dalībnieki

Kārlis Bukovskis

Kārlis Bukovskis ir Latvijas Ārpolitikas institūta direktors un Rīgas Stradiņa universitātes Eiropas Studiju fakultātes docents, zinātnisko rakstu autors un vairāku grāmatu zinātniskais redaktors. K. Bukovskis bijis viespētnieks Džona Hopkinsa universitātē ASV Fulbraita granta ietvaros, kā arī Eiropas Starptautisko attiecību pētniecības institūta (ECFR) asociētais pētnieks. Ieguvis doktora zinātnisko grādu starptautiskajā politikā Rīgas Stradiņa universitātē. K. Bukovska galvenās pētnieciskās tēmas Eiropas Savienības jautājumi un starptautiskās politiskās ekonomikas problemātika.

Andris Piebalgs

Andris Piebalgs bijis Eiropas Savienības komisārs enerģētikas jomā 2004.-2009. gadā un komisārs attīstības sadarbības jomā 2010.-2014. gadā. Tāpat A. Piebalgs bija Latvijas vēstnieks Eiropas Savienībā 1998.-2003. gadā, kā arī Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu vadītāja vietnieks. A. Piebalga plašā pieredze ietver arī tādas pienākumus kā Latvijas vēstnieks Igaunijā, Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības jautājumos, Eiropas Savienības komisāres Sandras Kalnietes biroja vadītājs, kā arī izglītības un finanšu ministrs. 2007. gadā A. Piebalgs titulēts par Gada Eiropas cilvēku Latvijā.

Ina Strazdiņa

Ina Strazdiņa ir Latvijas Televīzijas ārzemju ziņu redaktore un ārpolitikas ziņu raidījuma “Pasaules panorāma” vadītāja. I. Strazdiņa vairākus gadus strādāja par Latvijas Radio korespondenti Briselē un ziņoja par notikumiem Eiropas Savienībā un NATO. Tāpat no Briseles viņa veidoja reportāžas Latvijas Televīzijai un “Latvijas Avīzei”. Savas karjeras laikā ziņojusi no dažādām valstīm un pasaules karstajiem punktiem – Afganistānas, Sīrijas, Kosovas u.c., tagad regulāri veido reportāžas no Ukrainas. 2009. gadā titulēta par Gada Eiropas cilvēku Latvijā, 2012. gadā apbalvota ar Cicerona balvu par mērķtiecīgu ieguldījumu žurnālistikā, 2023. gadā – ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Andris Gobiņš

Biedrībā “Eiropas Kustība Latvijā” Andris Gobiņš kopš 2004. gada ir prezidents, iepriekš valdes loceklis. A. Gobiņš Pārstāv Latviju Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejā - Eiropas Savienības padomdevēja struktūrā, kas kalpo par „tiltu” starp pārējām Eiropas Savienības iestādēm vai struktūrām un pilsonisko sabiedrību. Komitejas ietvaros A. Gobiņš darbojas trīs sekcijās: “Ārējās attiecības”, “Nodarbinātība, sociālās lietas un pilsonība”, kā arī “Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskā un sociālā kohēzija”. Ieguvis izglītību Freiburgas universitātes pedagoģijas fakultātē. Par pašizliedzīgu darbu un pilsonisko veikumu A. Gobiņš ir apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Uģis Lībietis

Uģis Lībietis ir ilggadējs Latvijas Radio žurnālists un kopš 2023. gada ir Latvijas Radio ziņu dienesta vadītājs. Savas vairāk nekā divdesmit gadu ilgās karjeras laikā atspoguļojis un analizējis politiskos procesus dažādos pasaules reģionos. Latvijas Radio ilgus gadus veidojis iknedēļas Eiropas Savienības notikumu apskatus un ar Eiropas Savienības tematiku saistītus materiālus. Pētniecības intereses saistītas ar Baltkrieviju, Ukrainu un Eiropas Savienības austrumu partnerības programmu, kā arī pēdējo gadu laikā liela uzmanība tiek veltīta arī drošības un aizsardzības jautājumiem.

Edvards Kušners

Edvards Kušners ir Latvijas Bankas padomes padomnieks un ilgtspējības vadītājs. Darbu Latvijas Bankā E. Kušners sāka 2003. gadā Juridiskās pārvaldes vadītāja vietnieka amatā, kā arī bijis Latvijas Bankas padomes loceklis un Latvijas Bankas prezidenta padomnieks. 1998.-2003. gadā E. Kušners vadīja Eiropas integrācijas biroju, kura uzdevums bija īstenot valsts politiku Latvijas integrācijai Eiropas Savienībā. Tāpat E. Kušners bijis Ministru prezidenta ārštata padomnieks valsts pārvaldes jautājumos un Valsts prezidenta Stratēģiskās analīzes komisijas loceklis.

Natalja Preisa

Natalja Preisa ir Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS), kas apvieno 19 dalīborganizācijas un īsteno profesionālu arodbiedrības biedru un darba ņēmēju interešu aizstāvību nozaru un starpnozaru līmenī – Eiropas tiesību un politikas dokumentu eksperte un starptautiskā sekretāre. N. Preisa darbojas arī kā LBAS pārstāve Eiropas Arodbiedrību konfederācijas Izpildpadomē, ANO Starptautiskās darba organizācijas (ILO) darba kārtības koordinatore un eksperte LBAS ietvaros. Strādājusi Briselē kā Eiropas Arodbiedrību konfederācijas (ETUC) juridiskā padomniece.

Kaspars Gorkšs

Kaspars Gorkšs ir lielākās darba devējus pārstāvošās organizācijas Latvijā – Latvijas darba devēju konfederācijas (LDDK) ģenerāldirektors. Eiropas Savienības un starptautiskā līmenī LDDK sadarbojas ar citu valstu darba devēju un uzņēmēju organizācijām un sociālā dialoga ietvaros sekmē Latvijas uzņēmējdarbības attīstību un uzņēmumu konkurētspēju Eiropā un pasaulē. K. Gorkša pienākumi ietver nodrošināt konfederācijas finanšu, administratīvo un stratēģisko vadību, kā arī pārstāvēt darba devēju intereses vietējā un starptautiskā mērogā. K. Gorkšs ir lektors Latvijas Universitātes studiju kursā Sporta tiesības.

Sigita Struberga

Sigita Struberga ir Latvijas Transatlantiskās organizācijas ģenerālsēkretāre, lektore un pētniece Latvijas Universitātes Politikas zinātnes nodaļā. Sigitas Strubergas pētnieciskā interese ir saistīta ar stratēģisko komunikāciju, Krievijas un Ķīnas ārpolitikām un ietekmi Eiropā, krievvalodīgajām kopienām Eiropā, drošības studijām, fokusējoties uz transatlantisko drošību un noturību. Sigita ir vairāk nekā 20 zinātnisko rakstu un vairāku politikas ziņojumu autore. Šobrīd viņa ir viespētniece Visegrad Insight domnīcā Polijā un Reswell Noturības centrā Telavivas universitātē.

Māris Riekstiņš

Latvijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks NATO. Kopš diplomāta karjeras sākuma 1992. gadā M. Riekstiņš 11 gadus ieņēmis Ārlietu ministrijas valsts sekretāra amatu, bijis Latvijas ārlietu ministrs. Kā vēstnieks M. Riekstiņš Latvijas intereses pārstāvējis Amerikas Savienotajās Valstīs un Krievijā, bijis nerezidējošais vēstnieks Meksikā. M. Riekstiņam ir ilgstoša pieredze darbā NATO. Viņš vadījis Latvijas delegāciju iestāšanās sarunās NATO, kā arī no 2011. līdz 2015. gadam bijis Latvijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks NATO. Saņēmis Triju Zvaigžņu ordeni un Atzinības krustu, kā arī vairāku citu valstu augstākos apbalvojumus.

Ilmārs Lejiņš

NATO Transformācijas pavēlniecības štāba priekšnieka vietnieks. Iepriekš bijis Nacionālo Bruņoto spēku Sauszemes spēku Mehānizētās kājnieku brigādes komandieris, aktīvi iesaistīts NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas izveidē. Dzimis ASV, uzaudzis Zviedrijā, skolojies Rietumvācijā, Latvijā dzīvo pastāvīgi kopš 1992.gada. Militārajā dienestā kopš 1993.gada. Skolojies Zviedrijas un Lielbritānijas militārajās akadēmijās. Dienējis kā komandieris visos militāro vienību līmeņos, kā arī ieguvis pieredzi štābos (Latvijas un NATO). Piedalījies divās misijās – Bosnijā un Afganistānā. Viestura ordeņa kavaleris.

Jānis Sārts

NATO stratēģiskās komunikācijas izcilības centra direktors kopš 2015. gada. Centrs ir starptautiska organizācija, kas veic analītisko darbu un sniedz padomus Alianses dalībvalstīm un tās sadarbības valstīm stratēģiskās komunikācijas jautājumos. Ilgstoši strādājis Aizsardzības ministrijā, no 2002. līdz 2007. gadam vadījis Latvijas pārstāvniecības NATO aizsardzības nodaļu. No 2008. līdz 2015. gadam bijis Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs. J. Sārts lielu uzmanību pievērš digitālo tehnoloģiju attīstībai, mākslīgais intelekts un lieli dati ir viņa pastāvīgā dienaskārtībā.

Eva Kiršteine

Organizācijas “Sievietes drošībai” projektu vadītāja, politikas zinātnes studente un sabiedriski aktīva viedokļu līdere. E. Kiršteine aktīvi piedalās dažādās diskusijās par drošību un mainīgo situāciju Latvijas un Eiropas Savienības līmenī, apmeklējot konferences un moderējot diskusijas arī ārpus Latvijas robežām. E. Kiršteines pētnieciskās intereses ietver dzimumu līdztiesību, sieviešu pienesumu miera sarunās, kā arī starptautiskās drošības jautājumus.